Zmiana przepisów dotyczących dawstwa narządów i tkanek

Od 26 marca 2021 r. w Szkocji obowiązywał będzie system „opt out”.

Dawstwo narządów i tkanek nadal zależy od twojej decyzji i jest kwestią indywidualnego wyboru. Dlatego zachęcamy do uważnego przeczytania niniejszej broszury. Wyjaśniono w niej:

- w jaki sposób zmienią się przepisy,
- jak wpłyną one na ciebie,
- o czym możesz zdecydować,
- jak możesz zgłosić decyzję o dawstwie,
- jak przebiega procedura dawstwa.

Healthier Scotland
Scottish Government

NHS SCOTLAND

Choć przepisy się zmieniają... ty nadal masz wybór

26 marca 2021 r. w całej Szkocji wejdą w życie nowe przepisy dotyczące dawstwa narządów i tkanek.

Zmiana przepisów polega na wprowadzeniu nowego systemu opartego na „domniemaniu zgody" (deemed authorisation). System ten często nazywa się również „opt out". Wprowadzamy go z myślą o ratowaniu życia ludzkiego i poprawie jego jakości. Zaledwie około 1% osób umiera w sposób umożliwiający dawstwo organów, dlatego każda możliwość pobrania narządów i tkanek jest wyjątkowo cenna.

Wprowadzenie nowego systemu oznacza, że jeżeli nie zgłosisz swojego sprzeciwu za życia, wówczas prawo dopuści pobranie od ciebie po śmierci niektórych narządów i tkanek do transplantacji. Więcej informacji o tym, na czym polega dawstwo, można znaleźć na stronie 8.

Przepisy nie dotyczą niektórych grup ludzi (patrz str. 3) ani sytuacji, w których pobranie organów odbyłoby się wbrew twojej woli.

Jeżeli wyrażasz zgodę na pobranie organów i tkanek, nadal możesz zarejestrować swoją decyzję o dawstwie. W ten sposób ułatwisz działanie swoim krewnym i przyjaciołom oraz pomożesz zadbać o poszanowanie twojej decyzji.

System „opt-out" dotyczy wyłącznie dawstwa często przeszczepianych części ciała, takich jak nerki, serce, płuca, wątroba czy ścięgna.

Twoi krewni i przyjaciele zostaną mimo wszystko zapytani o twoje zdanie, aby nie dopuścić do pobrania organów lub tkanek wbrew twojej woli.

Zmiana przepisów ma na celu ratowanie życia ludzkiego i poprawę jego jakości.

Na kogo wpłynie zmiana przepisów?

Nowe przepisy będą dotyczyły większości dorosłych osób zamieszkałych w Szkocji.

Zmiana **nie będzie dotyczyła**:

- **dzieci (poniżej 16. roku życia),**
- **osób dorosłych niezdolnych do zrozumienia nowych przepisów,**
- **osób dorosłych zamieszkałych przed śmiercią w Szkocji przez okres krótszy niż 12 miesięcy.**

Jeżeli osoba należąca do jednej z tych grup umrze w sposób umożliwiający pobranie narządów, a nie zdążyła zarejestrować swojej decyzji dotyczącej dawstwa, wówczas najbliższy członek jej rodziny zostanie poproszony o wyrażenie zgody na pobranie.

Co należy zrobić?

Dawstwo narządów i tkanek zależy od twojej decyzji – możesz sam(-a) postanowić, czy chcesz zostać dawcą.

Jaką możesz podjąć decyzję

W NHS Organ Donor Register (rejestrze dawców narządów) możesz zarejestrować swoją rezygnację z dawstwa, tzw. „opt out” (patrz str. 7)

- Będzie to oznaczało, że rezygnujesz z dawstwa jakichkolwiek organów i tkanek.

Jeżeli chcesz zostać dawcą, możesz zarejestrować swoją decyzję w NHS Organ Donor Register (patrz str. 7)

- W ten sposób ułatwisz działanie członkom swojej rodziny oraz pomożesz zadbać o poszanowanie twojej decyzji dotyczącej dawstwa.
- Jeżeli chcesz oddać tylko niektóre rodzaje narządów lub tkanek, możesz wyraźnie zaznaczyć swoją decyzję w rejestrze dawców narządów NHS.
- Zarejestrowanie decyzji o dawstwie będzie również oznaczało, że wyrażasz zgodę na niektóre badania i czynności medyczne, które mogą zostać przeprowadzone przed twoją śmiercią w ramach procedury dawstwa. Zanim się one odbędą, wykwalifikowane pielęgniarki porozmawiają z twoją rodziną. Szczegółowe informacje na temat tych badań i czynności znajdziesz na str. 9.

Możesz również nie podjąć żadnych działań

- Jeżeli nie podejmiesz żadnych działań, wówczas w ramach nowych przepisów zostanie uznane, że wyrażasz zgodę na oddanie niektórych organów i tkanek do transplantacji.
- Twoi krewni i przyjaciele zostaną mimo wszystko zapytani o twoje zdanie, aby nie dopuścić do pobrania organów lub tkanek wbrew twojej woli.
- Nowe przepisy nie będą dotyczyły niektórych grup ludzi (np. dzieci) – patrz str. 3.
- Jeżeli nie podejmiesz żadnych dodatkowych działań, będzie to również oznaczało, że wyrażasz zgodę na niektóre badania i czynności medyczne, które mogą zostać przeprowadzone przed twoją śmiercią w ramach procedury dawstwa. Zanim się one odbędą, wykwalifikowane pielęgniarki porozmawiają z twoją rodziną. Szczegółowe informacje na temat tych badań i czynności znajdziesz na str. 9.

Dawstwo narządów i tkanek zależy od twojej decyzji – możesz sam(-a) postanowić, czy chcesz zostać dawcą.

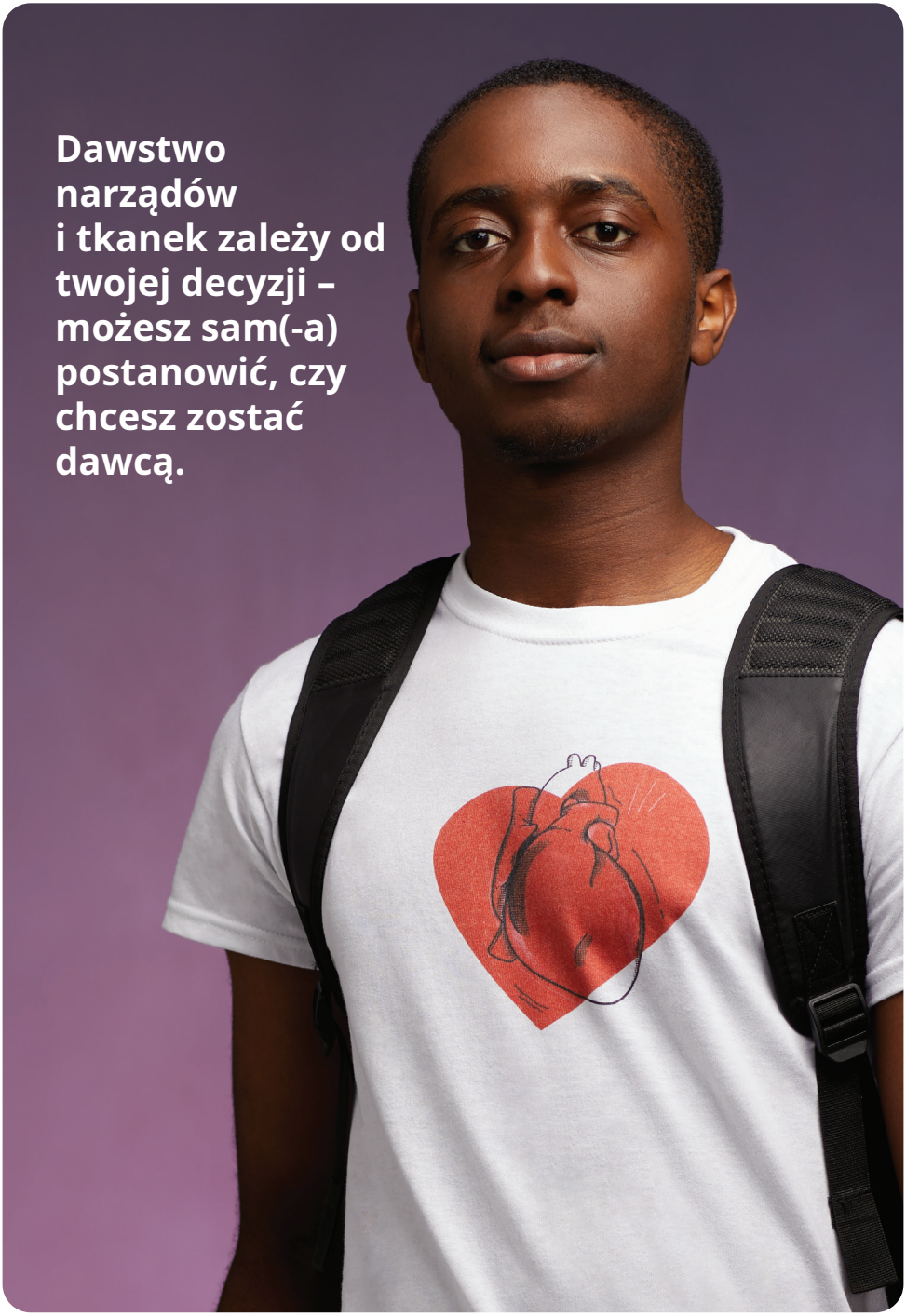

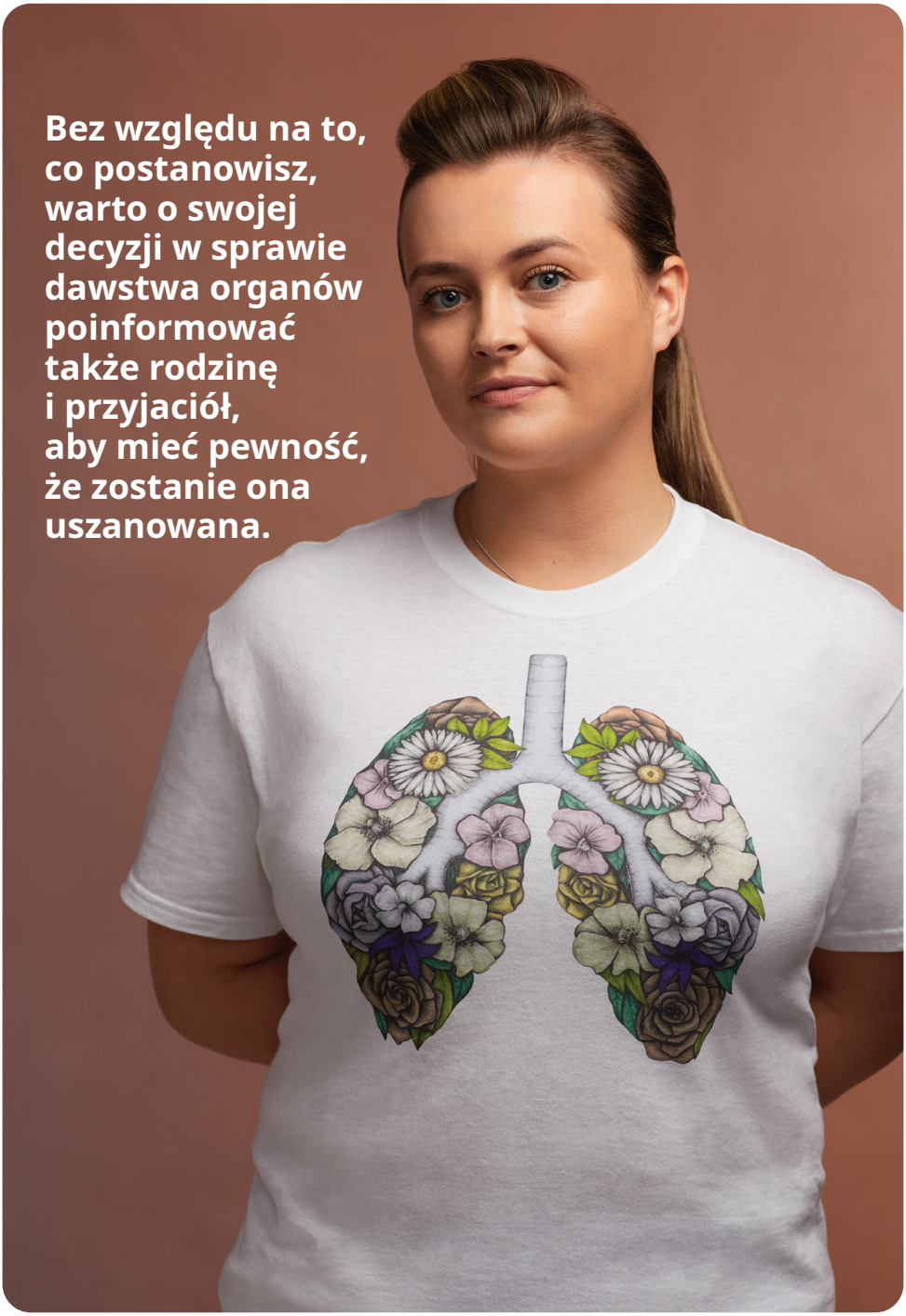
Bez względu na to,
co postanowisz,
warto o swojej
decyzji w sprawie
dawstwa organów
poinformować
także rodzinę
i przyjaciół,
aby mieć pewność,
że zostanie ona
uszanowana.

Jak zarejestrować swoją decyzję w NHS Organ Donor Register

Zarejestrowanie decyzji w NHS Organ Donor Register (rejestrze dawców narządów) jest proste i trwa zaledwie kilka minut. Możesz także zmienić lub potwierdzić swoją poprzednią decyzję oraz zaktualizować swoje dane.

Wejdź na stronę: www.organdonationscotland.org

Jeżeli wolisz telefonicznie zarejestrować swoją decyzję lub masz pytania dotyczące zmiany przepisów, zadzwoń pod numer 0300 303 2094
Opłata za rozmowę będzie naliczana według taryfy operatora.

Telefon tekstowy: 18001 0300 1232323

Nie chcę rejestrować decyzji w NHS Organ Donor Register. Co należy zrobić?

Najprostszym sposobem na zarejestrowanie swojej decyzji jest zgłoszenie jej w NHS Organ Donor Register. Jeżeli jednak nie chcesz tego robić, możesz sporządzić deklarację na piśmie i poinformować o swojej decyzji rodzinę i przyjaciół. Nie zapisuj swojej decyzji w testamencie. Testament zwykle otwierany jest wtedy, gdy jest już za późno na pobranie organów, które musi zostać przeprowadzone bardzo krótko po śmierci.

Twoje imię inazwisko nie znajdzie się w NHS Organ Donor Register, dopóki nie zarejestrujesz swojej decyzji.

Jak będzie przebiegała procedura, jeżeli zostanę potencjalnym dawcą?

Lekarze i pielęgniarki zrobią wszystko, co w ich mocy, aby uratować ci życie

- Lekarze i pielęgniarki troszczą się o pacjenta i ze wszystkich sił starają się uratować mu życie.
- Dopiero po rozmowie i ustaleniu z twoją rodziną, że nic więcej nie można zrobić, podjęta zostanie kwestia możliwego dawstwa organów.

Sprawdzenie pacjenta w NHS Organ Donor Register (rejestrze dawców narządów)

- Wykwalifikowane pielęgniarki nieuczestniczące w opiece nad tobą sprawdzą, czy w NHS Organ Donor Register zarejestrowana została twoja decyzja na temat dawstwa.
- Informacje o tym zostaną przekazane twojej rodzinie i przyjaciołom, aby powiadomić ich o twoim życzeniu i potwierdzić, czy taka była właśnie twoja ostatnia wola.

Jakie badania lekarskie są konieczne przed pobraniem narządów i tkanek?

- Procedura dawstwa może wymagać przeprowadzenia pewnych rutynowych badań i czynności na oddziale intensywnej opieki medycznej na krótko przed śmiercią pacjenta. Można je przeprowadzić wyłącznie wtedy, gdy pomogą one lekarzom stwierdzić, czy przeszczep będzie bezpieczny, skuteczny i czy będzie odpowiedni dla osoby oczekującej na transplantację.

- Tego rodzaju badania i czynności medyczne są przeprowadzane z taką samą troską jak wszelkie inne aspekty leczenia szpitalnego i dlatego można je wykonać tylko wtedy, gdy nie ma ryzyka, że spowodują u ciebie uraz lub dyskomfort. Bez niektórych badań i czynności nie będziemy mogli dokonać pobrania narządów i tkanek.

- Są to między innymi:
  - pobranie do badań próbek płynów, np. krwi lub moczu,
  - badania RTG lub USG wykonywane przy łóżku pacjenta,
  - monitorowanie pracy serca i czynności oddechowej,
  - podanie leków lub innych płynów (np. czasami krwi) przez kroplówkę.

- Jeżeli nie zgłosisz sprzeciwu wobec pobrania organów, założymy, że wyrażasz zgodę na przeprowadzenie tych rutynowych badań i czynności. Wykwalifikowane pielęgniarki porozmawiają jednak z twoją rodziną i przyjaciółmi, aby nie dopuścić do przeprowadzenia badań wbrew twojej woli.

- Bardzo rzadko konieczne może być wykonanie dodatkowych, bardziej inwazyjnych badań i zabiegów, ale tylko w wypadku, gdy informacje uzyskane z opisanych wyżej rutynowych badań są niewystarczające do przeprowadzenia bezpiecznego i skutecznego przeszczepu. Może to być biopsja niewielkiego fragmentu skóry, wykonanie diagnostyki obrazowej na innym oddziale szpitala, badanie wewnętrzne płuc i dróg oddechowych za pomocą specjalnego urządzenia lub pobranie wymazu. **Twoja zgoda na wykonanie tych zabiegów nie zostanie założona z góry, co oznacza, że odbędą się one wyłącznie za zgodą twojej rodziny.**

Dodatkowe informacje na temat systemu „opt out" dotyczącego dawstwa organów i tkanek znajdziesz pod adresem: www.organdonationscotland.org

Czy moja religia, wyznanie lub przekonania będą brane pod uwagę przed pobraniem organów?

Tak, w NHS Organ Donor Register (rejestrze dawców narządów) możesz zaznaczyć, że twoja wiara lub wyznanie są istotne – fakt ten zostanie wzięty pod uwagę podczas rozmowy o pobraniu organów z twoją rodziną.

Krewni zostaną zapytani o twoje zdanie, aby można było zapewnić, że nie dojdzie do pobrania organów wbrew twojej woli oraz że zostanie ono przeprowadzone tylko wtedy, gdy będzie to zgodne z twoją wiarą lub przekonaniami.

Dodatkowe informacje na temat wiary i wyznania oraz dawstwa organów i tkanek można znaleźć pod adresem:
www.organdonationscotland.org/faith-and-beliefs

Dawstwo narządów i tkanek przez osoby z różnych środowisk jest niezwykle ważne, ponieważ prawdopodobieństwo przyjęcia się przeszczepu od dawcy z tej samej grupy etnicznej jest znacznie wyższe. Na przykład: osoby pochodzenia azjatyckiego i czarnoskóre częściej potrzebują przeszczepów nerek niż osoby białe, dlatego zapotrzebowanie na dawców z tych grup jest jeszcze wyższe.

W NHS Organ Donor Register możesz zaznaczyć, że twoja wiara lub wyznanie są istotne

Choć przepisy się zmieniają... ty nadal masz wybór

26 marca 2021 r. w Szkocji nastąpi zmiana przepisów dotyczących dawstwa narządów i tkanek. Oznacza to, że jeżeli nie zgłosisz sprzeciwu (tzw. „opt out") za życia, w wypadku śmierci domyślnie przyjęta zostanie twoja zgoda na pobranie organów. Dawstwo narządów nadal zależy od twojej decyzji i jest kwestią indywidualnego wyboru.

Dodatkowe informacje na temat dawstwa narządów i tkanek oraz zmiany przepisów można uzyskać pod adresem: **www.organdonationscotland.org**

Zarejestruj swoją decyzję w NHS Organ Donor Register (rejestrze dawców narządów).

Przez Internet:
www.organdonationscotland.org/your-decision/how-register

Telefonicznie: Jeżeli wolisz telefonicznie zarejestrować swoją decyzję lub masz pytania dotyczące zmiany przepisów, zadzwoń na infolinię pod numer **0300 303 2094**, aby porozmawiać z wykwalifikowanym doradcą.

Opłata za rozmowę będzie naliczana według taryfy operatora.

Telefon tekstowy: **18001 0300 1232323**

Czat tekstowy: **07860 034343**

Ta ulotka jest dostępna w innych formatach i wielu językach.

Zeskanuj poniższy kod QR lub wejdź na stronę:
www.organdonationscotland.org/resources

Healthier Scotland
Scottish Government

NHS SCOTLAND